

พฤติกรรมการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน
กลุ่มจังหวัดราชธานีเจริญศรีโสธร

Behavioral of the decision to choose member of Parliament of the people in
Rachthanijarernsrisothon group provine

พิกุล มีมานะ และ สนุก สิงห์มาตร
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Pikun Memana and Sanook Singmart
Mahamakut Wittayalai University
Email: chokooooon@gmail.com

วันที่รับบทความ: 19 มกราคม 2563; วันแก้ไขบทความ 23 มีนาคม 2563; วันตอบรับบทความ: 28 มีนาคม 2563

Received: January 19, 2020; Revised: March 23, 2020; Accepted: March 28, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อกรอบแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนกลุ่มจังหวัดราชธานีเจริญศรีโสธร ซึ่งผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลด้วยการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเอกสาร (Document Research) ซึ่งได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนจากห้องสมุดต่าง ๆ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนกลุ่มจังหวัดราชธานีเจริญศรีโสธร ทั้ง 3 ปัจจัยหลัก คือ 1) เลือกเพราะเป็นการทำตามหน้าที่ของพลเมือง 2). เลือกเพราะความต้องการอรรถประโยชน์ทางการเมือง 3). เลือกเพราะความต้องการต่อต้านหรือเปลี่ยนแปลงรัฐบาล

คำสำคัญ: พฤติกรรม, การตัดสินใจเลือก, สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

Abstract

The purpose of this research : 1) to study for the conceptual framework of Behavioral of the decision to choose Member of Parliament of the people in Rachthanijarernsrisothon group provine. In which the researcher used tools for data collection with this study as a document study. Which has studied the concept. Theories and research related to the behavior of the people who choose to choose the members of the parliament from various libraries and electronic media" The results showed that: The decision behavior of the Member

of Parliament of the people of Ratchathane Charoensothorn in the 3 main factors are 1) choose because it is the duty of citizens 2) choose because of the need for political utility 3). Choose because of the need to resist or Change government

Keyword: Behaviora, decision to choose , Member of Parliament

บทนำ

ในสังคมภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งภูมิภาค ได้มีการปลูกเร้าระดมทางสังคมที่อาจจะดูเหมือนว่าต่ำกว่าพื้นที่ภาคอื่น ๆ ของประเทศ หมายความว่า ราษฎรที่ได้รับการศึกษามีจำนวนน้อย การเข้าถึงสื่อมวลชนก็น้อย การพัฒนาเป็นสังคมเมืองก็ต่ำ สิ่งเหล่านี้ก็คือ ข้อจำกัดของการแสดงออกทางการเมืองที่สำคัญ เช่น ภาวะทางเศรษฐกิจหรือการครองชีพ บางครั้งฐานะทางเศรษฐกิจดีและมีความมั่งคั่งจะมีโอกาสเป็นประชาธิปไตยได้มากกว่าประเทศที่ยากจน ในขณะที่เดียวกันความยากจนราษฎรเองจะมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองน้อย แต่ถ้าความยากจน ความขาดแคลนและเดือดร้อนทางเศรษฐกิจมีมากเกินไปจนอยู่ในภาวะเกินทนแล้ว อาจจะทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นก็ได้ แต่นับจากหลังปี พ.ศ. 2535 เป็นต้นมา เมื่อประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้มีความรู้ มีความเข้าใจในระบอบการเมืองแบบประชาธิปไตยเพิ่มมากขึ้น มีการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองทุกระดับชั้นมากขึ้น หลักการพัฒนาประเทศที่สำคัญซึ่งต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยเฉพาะในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ได้ยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” “การพัฒนาที่ยั่งยืน” และ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ที่ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9-11 และยึดหลักการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ลดความเหลื่อมล้ำและขับเคลื่อนการเจริญเติบโตจากการเพิ่มผลผลิตการผลิตบนฐานการใช้ภูมิปัญญาและนวัตกรรม การจัดทำแผนขับเคลื่อน และการติดตามประเมินผล เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมทั้งจากภาครัฐ เอกชน ประชาชน และภาคการศึกษา ในทุกพื้นที่ของประเทศเป็นกลไกประชารัฐที่รวมพลัง ให้สามารถกำหนดเป้าหมาย แนวทางการพัฒนา รวมทั้งแผนงานโครงการสำคัญที่ตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนได้อย่างสอดคล้องกับภูมิสังคมและเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างจริงจังใน 5 ปีและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558) แต่ถึงกระนั้นก็ยังพบว่าการแสดงพฤติกรรมทางการเมืองในลักษณะต่างๆของประชาชนในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือนั้นยังขาดจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมแบบจริงจังและขาดความศรัทธาต่อประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ที่จะรักษาและหวงแหนประชาธิปไตยที่จะไม่ให้ใครคนใดคนหนึ่งมาแย่งชิงเอาไปจากประชาชนได้ (กรรณิกา ชมดี. 2544 : 39) แต่เมื่อกาลเวลาผ่านไปก็ได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่า ระบอบประชาธิปไตยแม้จะมีจุดอ่อนมีช่องโหว่มากมายเพียงใด ก็ยังดีกว่าเผด็จการทุกรูปแบบ (อมร รักษาสัตย์. 2537) หรืออย่างน้อยประชาธิปไตยก็เปิดพื้นที่ทางสังคมให้มีการสร้างความเข้าใจและยอมรับความแตกต่างของผู้คนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมให้สามารถสร้างพื้นที่ทางสังคมเพื่อ

พัฒนาตนเอง (ประจักษ์ ก้องกีรติ.2548) ดังนั้น จึงพอจะมองเห็นถึงอุดมการณ์ทางการเมืองของพลเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้อย่างถ่องแท้ ดังจะเห็นได้จากการเลือกตั้งในครั้งต่อมา พรรคการเมืองฝั่งที่คนตะวันออกเฉียงเหนือให้การสนับสนุนมักจะเป็นฝ่ายชนะการเลือกตั้งในแทบทุกครั้งไป สื่อให้เห็นถึงความมีหลักคิด อุดมการณ์ อุดมคติในการเลือกตัวแทนของตนตามระบอบประชาธิปไตยในห้วงระยะเวลาที่ผ่านมาที่เป็นรูปธรรมจริง ๆ (พิบูล มีมานะ และ สนุก สิงห์มาตร. 2891 : 8)

กลุ่มจังหวัดราชธานีเจริญศรีโสธร เป็นภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 แบ่งกลุ่มจังหวัดตาม พ.ร.ฎ.ว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2551 ซึ่งประกอบไปด้วยจังหวัดอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ศรีสะเกษ และยโสธร ซึ่งในความเป็นจริงที่เกี่ยวกับการแสดงออกพฤติกรรมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เพิ่งผ่านพ้นไป (24 มีนาคม 2562) พบว่าประชาชนในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้ง 4 จังหวัดนี้ได้ตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับผลการเลือกตั้งอย่างไม่เป็นไปตามที่นักวิชาการหรือบรรดาการคาดการณ์ไว้ พรรคการเมืองบางพรรคหรือผู้สมัครบางคนที่ถูกเสนอชื่อลงสมัครและเคยเป็นพรรคที่เคยได้รับการสนับสนุนจากประชาชนมาโดยตลอดและคาดว่าจะได้รับคะแนนเสียงตามที่มุ่งหวังไว้กลับไม่เป็นไปตามที่มีความมุ่งหวังไว้ เช่นเดียวกันพรรคการเมืองบางพรรคหรือผู้สมัครบางคนกลับได้รับการสนับสนุนให้ได้รับการเลือกตั้งทั้งที่บางพื้นที่ประชาชนเองไม่รู้จักแม้กระทั่งชื่อผู้สมัครของพรรคการเมืองนั้นเลย สิ่งเหล่านี้จึงกลายเป็นคำถามที่ตามมามากมายว่าเกิดอะไรขึ้นในพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในภูมิภาคนี้

จากเหตุผลข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความเห็นว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาเพื่อให้ทราบถึงรูปแบบพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนกลุ่มจังหวัดราชธานีเจริญศรีโสธร มีเหตุผลหรือปัจจัยใดบ้างที่ทำให้ประชาชนในภูมิภาคนี้ใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีรูปแบบพฤติกรรมอย่างไร มีปัญหาหรือข้อเสนอแนะอย่างไรในการตัดสินใจดังกล่าว อีกทั้งในการเข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมการพฤติกรรมทางการเมืองในหลายครั้งของเหตุการณ์สำคัญทางการเมืองที่ผ่านมาว่ามีปัจจัยใดบ้าง ตลอดจนสร้างรูปแบบสมการโครงสร้างปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนกลุ่มจังหวัดราชธานีเจริญศรีโสธร มีลักษณะอย่างไร เพราะผู้วิจัยมีความเห็นว่าพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นเป็นเป้าหมายที่สำคัญของการพัฒนาระบบการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นตัวชี้วัดถึงระบอบการปกครองได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อกรอบแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม การตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนกลุ่มจังหวัดราชธานีเจริญศรีโสธร

โดยการค้นคว้าข้อมูลจากการวิจัยเอกสาร (Documentary research) โดยการรวบรวมแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องพฤติกรรม การตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบการวิจัยเพื่อนำมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดตัวแปร

เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเอกสาร (Document Research) ซึ่งได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับพฤติกรรม การตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนจากห้องสมุดต่าง ๆ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ระเบียบวิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม การตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน ซึ่งเริ่มพัฒนาเนื้อหาสาระเป็นกรอบแนวคิดจากการศึกษาจากปรากฏการณ์ (Phenomena) (Kenaphoom. 2014A : 49–51) เป็นการเบื้องต้น จากนั้นทำการพัฒนาด้วยวิธีการที่หลากหลายเริ่มต้นจากวิธีการคิดเชิงเหตุผล (Kenaphoom. 2014B : 1–19) การศึกษานำร่อง (Pilot study) ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งเป็นการพัฒนารอบแนวคิดจากทฤษฎีฐานราก (Kenaphoom. 2015) ทำการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อหาความลงตัวของเนื้อหาสาระ (Kenaphoom. 2014D) และทำการตรวจสอบกรอบความคิดให้มีความน่าเชื่อมากยิ่งขึ้นโดยวิธีการบูรณาการระเบียบวิธีที่หลากหลาย (Kenaphoom. 2013 : 169–185) จากการดำเนินการดังกล่าวผู้วิจัยจึงขอเสนอเชิงพรรณนาความและการแสดงเป็นแผนภาพประกอบ

ผลการวิจัย

จากการศึกษาถึงงานเอกสารเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งได้แบ่งหัวข้อการศึกษาค้นคว้าออกเป็น 2 ส่วนคือ พฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนเป็นเบื้องต้นก่อนเพื่อง่ายต่อการค้นคว้า ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 กรอบแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม การตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน ซึ่งส่วนนี้มีรายละเอียด ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง

พฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรือการที่แสดงออกทางกล้ามเนื้อ ความคิดและความรู้สึกเพื่อตอบสนองสิ่งเร้า พฤติกรรมจัดเป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่อินทรีย์เป็นผู้กระทำทั้งที่แสดงออกมาให้เห็น รวมทั้งที่ซ่อนเร้นไว้ภายใน และพฤติกรรมนั้นบุคคลอื่นสามารถสังเกตเห็นได้ดี เช่น การนอน การเคลื่อนไหว อิริยาบถ

และกิริยาท่าทางต่าง ๆ จัดเป็นพฤติกรรมภายนอก ส่วนการกระทำภายในบุคคล ซึ่งผู้อื่นไม่สามารถรับรู้ หรือสามารถสังเกตได้โดยตรง แนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมทางการเมืองมีนักวิชาการหลาย ๆ ท่านได้เขียนหนังสือเกี่ยวกับความหมายของพฤติกรรมทางการเมืองโดยจะหยิบมากล่าวอ้างดังต่อไปนี้ จักรพันธ์ วงษ์บุรณาวาทย์ (2543: 120) กล่าวว่า พฤติกรรมทางการเมือง หมายถึง การแสดงออกทางการเมือง ซึ่งการแสดงออกจะเป็นอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ทางการเมือง (Political socialization) หรือความสำนึกทางการเมืองของคนในชาติ ตลอดจนวัฒนธรรมทางการเมือง (Political culture) และความสนใจของคนในชาติด้วย สอดคล้องกับ ฐปนบรรต พรหมอินทร์ (2549: 9) กล่าวว่า พฤติกรรมทางการเมือง หมายถึง การแสดงออกของบุคคลและ/หรือกลุ่มบุคคลที่ต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับการจัดสรรแบ่งปันสิ่งที่มีคุณค่าเพื่อสังคม เช่นพฤติกรรมของคณะรัฐมนตรี พฤติกรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พฤติกรรมการไปใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งของประชาชน พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงทางการเมือง พฤติกรรมของสมาชิกพรรคการเมือง พฤติกรรมของกลุ่มผลประโยชน์และพฤติกรรมของกลุ่มกดดันต่าง ๆ เป็นต้น และสอดคล้องกับ วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวัน (2548: 14) พฤติกรรมทางการเมือง คือ การแสดงออกและความรู้สึกนึกคิดทางการเมืองของมนุษย์ เป็นพฤติกรรมตอบสนองต่อกระบวนการทางการเมืองที่มีอยู่ในแต่ละระบบการเมือง อีกนัยหนึ่ง พฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลเป็นการแสดงออกทางการเมืองอันเป็นผลมาจากความรู้สึกนึกคิดทางการเมืองของแต่ละบุคคลที่มีต่อ “ระบบการเมือง” รวมทั้ง จิระโชค วีระสัย (2538: 120) พฤติกรรมทางการเมือง หมายถึง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเชิงการเมือง ไม่ว่าจะโดยความคิดเห็น ศรัทธา หรือด้วยการกระทำ และ วรวิทย์ วิจารณ์พล (2554: 8) พฤติกรรมทางการเมือง ในความหมายอย่างกว้างคือ การแสดงออกหรือไม่แสดงออกซึ่งการกระทำของปัจเจกบุคคล หรือกลุ่มต่อระบบการเมืองที่ดำรงอยู่ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของอำนาจ ผลประโยชน์ และการจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าในสังคม ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า พฤติกรรมทางการเมือง หมายถึง กิจกรรมที่ประชาชนแสดงหรือกระทำโดยที่มีความเกี่ยวข้องและส่งผลกระทบต่อปกครองประเทศ เช่น การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือองค์กรทางการเมือง การมีความสัมพันธ์ติดต่อกับนักการเมือง การอภิปรายหรือแสดงออกในปัญหาการเมือง รวมถึงการติดตามข่าวสารทางการเมือง ซึ่งลักษณะการแสดงพฤติกรรมที่ออกมาต่างกันในแต่ละลักษณะต่าง ๆ เช่น ด้านการทำหน้าที่ของพลเมือง ความต้องการอรรถประโยชน์ทางการเมือง หรือ ความต้องการที่จะต่อต้านหรือเปลี่ยนแปลงรัฐบาล

จากแนวคิดและทฤษฎีที่นำเสนอเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนกลุ่มจังหวัดราชธานีเจริญศรีโสธร ในส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ด้านการทำหน้าที่ของพลเมือง

การทำหน้าที่ของเมืองตามหน้าที่ของพลเมืองในรัฐหนึ่งรัฐใดซึ่งมีหน้าที่ในการปฏิบัติตามกฎหมาย ข้องบังคับหรือหน้าที่พลเมืองนั้น ได้มีนักวิชาการได้กล่าวให้ความหมายไว้ อาทิ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2560). มาตรา 59 บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (1) มีสัญชาติไทย แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี (2) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบ

แปดปีในวันเลือกตั้ง (3) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่นอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน หรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง หรือมีถิ่นที่อยู่นอกราชอาณาจักร จะขอลงทะเบียนเพื่อออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้ง ณ สถานที่และตามวันเวลา วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ได้ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยมิได้แจ้งเหตุอันสมควรตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อาจถูกจำกัดสิทธิบางประการตามที่กฎหมายบัญญัติ **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2560).** ในบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 45 บัญญัติไว้ว่า บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันจัดตั้งพรรคการเมืองตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามที่กฎหมายบัญญัติ กฎหมายตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารพรรคการเมือง ซึ่งต้องกำหนดให้เป็นไปโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางในการกำหนดนโยบายและการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง และกำหนดมาตรการให้สามารถดำเนินการโดยอิสระไม่ถูกครอบงำหรือชี้นำ โดยบุคคลซึ่งมิได้เป็นสมาชิกของพรรคการเมืองนั้น รวมทั้งมาตรการกำกับดูแลมิให้สมาชิกของพรรคการเมืองกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง มาตรา 78 รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ การจัดทำบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมถึงการตัดสินใจทางการเมือง และการอื่นใดบรรดาที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชน มาตรา 50 บัญญัติว่า บุคคลมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (7) ไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือลงประชามติอย่างอิสระโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศเป็นสำคัญ **จารุวรรณ แก้วมะโน. (2562 : ออนไลน์).** ได้กล่าวไว้ว่า ในรัฐธรรมนูญยังได้บัญญัติไว้ว่าหากผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งต้องเสียสิทธิอะไรบ้าง ดังปรากฏในหมวดที่ 7 ว่าด้วยเรื่องรัฐสภา ในส่วนที่ 2 สภาผู้แทนราษฎร มาตรา 95 วรรคสาม บัญญัติไว้ชัดเจนว่า “ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่ง ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยมิได้แจ้งเหตุอันสมควรตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อาจถูกจำกัดสิทธิบางประการตามที่กฎหมายบัญญัติ” โดยในมาตรา 35 ของ พ.ร.บ. ว่าด้วยการเลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ. 2561 ได้กำหนดว่าผู้ไม่ไปเลือกตั้ง จะต้องเสียสิทธิหลายประการ คือ ผู้นั้นจะไม่สามารถยื่นคัดค้านการเลือกตั้งได้ ไม่สามารถลงสมัครรับเลือกตั้งได้ ไม่ว่าจะเป็นการลงสมัครรับเลือกตั้งเป็น ส.ส. ส.ว. สมาชิกสภาท้องถิ่น แม้แต่ลงสมัครเป็นผู้บริหารท้องถิ่นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ก็ไม่อาจกระทำได้เช่นเดียวกัน นอกเหนือจากนี้ ตาม พ.ร.บ. ยังระบุอีกว่าผู้ที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งจะไม่อาจดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมือง รวมไปถึงการดำรงตำแหน่งรองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยเลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น ประธานที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น ที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น หรือคณะที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น เป็นระยะเวลาสองปีนับแต่วันเลือกตั้ง **ปรัชญา ช่มนาเสียว.** (2559). ได้ศึกษาเรื่อง สมรรถนะหลักของพลเมืองไทยภายใต้ระบอบประชาธิปไตย มหาวิทยาลัยรามคำแหงทุนสนับสนุนมหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการวิจัย พบว่าแนวทางการสร้างและพัฒนาความเป็นพลเมืองภายใต้ระบอบประชาธิปไตยต้องมุ่งเน้นการสร้าง "คน" ให้เป็น "พลเมือง" เพราะ "คน" ที่มีคุณภาพย่อมนำไปสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการสร้างและพัฒนาคนในทุกระดับ ด้วยใช้ระบบการศึกษาเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนให้เกิดการหล่อหลอมและตระหนักถึงคุณค่าของความเป็นพลเมือง ต้องเริ่มปลูกฝังตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน สังคม เพื่อให้เกิดการกระตุ้นในสำนึกของความเป็นพลเมือง เกิดเป็นวัฒนธรรมในการเป็นพลเมืองสู่ชุมชนและสังคมของพลเมือง ซึ่งรัฐเองก็ต้องมีส่วนร่วมในการเปิดพื้นที่ให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้พร้อมกำหนดแนวทาง นโยบาย ยุทธศาสตร์ที่เอื้อต่อความเป็นพลเมืองด้วย จึงจะทำให้เกิดความเป็นพลเมืองอย่างเข้มแข็งทั้งภายในและภายนอก ดังนั้น องค์ประกอบให้เกิดการเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยนั้น ได้แก่ การที่ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การเคารพสิทธิเสรีภาพ กติกา และกฎหมายที่เป็นธรรม ความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม การปลูกฝังค่านิยมและการมีส่วนร่วมแบบประชาธิปไตย และการยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ โดยมีสื่อซึ่งมาจากผู้ผลิตที่มีความเป็นพลเมืองได้ถ่ายทอดและเผยแพร่ กระตุ้นจิตใต้สำนึก จิตสำนึก และให้มีการแสดงออกด้วยพฤติกรรมที่บ่งบอกถึงความเป็นพลเมือง **สถาบันพระปกเกล้า.** (2559 : 11). ได้อธิบายไว้ว่า พลเมืองในระบอบประชาธิปไตยจะต้องเป็นผู้ที่มีสำนึก รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ และมีจิตสาธารณะเป็นคุณธรรมประจำใจ รวมไปถึงต้องเป็นผู้มีวินัย มีเหตุผลแสดงออกซึ่งสิทธิเสรีภาพนั้นได้อย่างเหมาะสมไม่ละเมิดผู้อื่น ที่สำคัญคือมีความรับผิดชอบต่อสังคม กระตือรือร้นและเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ตลอดทั้งการมีส่วนร่วมของพลเมืองมีหลากหลายรูปแบบ และหลากหลายระดับ เริ่มตั้งแต่ระดับที่ใกล้ตัว เช่น การติดตามข่าวสาร การพูดคุย แสดงความคิดเห็นทางการเมือง ไปจนถึงระดับที่สูงขึ้นไป เช่น การรณรงค์ การรวมกลุ่มเพื่อแสดงออกทางการเมือง และการลงสมัครเป็นผู้แทนเป็นต้น ซึ่งต้องอาศัยการแสดงออกและความรับผิดชอบที่เพิ่มมากขึ้น **จารุวรรณ แก้วมะโน.** (2562 : ออนไลน์). ได้กล่าวไว้ว่า โดยพื้นฐานของการเป็นรัฐและสังคม การเลือกผู้แทนจะส่งผลกระทบต่อดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะการเลือกตั้งเป็นจุดเริ่มต้นของกฎหมายและนโยบาย สิทธิของปัจเจกบุคคลในการลงคะแนนเสียงจึงผูกพันบุคคลนั้นเข้ากับระเบียบทางสังคมของเขาแม้ว่าเขาผู้นั้นเลือกที่จะใช้สิทธิในการเลือกตั้งหรือไม่ใช้สิทธินั้นก็ตาม กฎระเบียบและนโยบายต่าง ๆ ที่ผู้แทนในฐานะรัฐเป็นผู้กำหนดขึ้นย่อมผูกพันพวกเขาเข้ากับสังคมและรัฐอย่างไม่อาจปฏิเสธได้ เพราะฉะนั้น การเลือกตั้งจึงเป็นมากกว่าหน้าที่ ในฐานะ "โอกาส" ที่ผู้คนในสังคมจะได้ตัดสินใจและมีส่วนร่วมกำหนดจุดตั้งต้นของนโยบายและแนวทางการปกครองแห่งรัฐ เพราะเมื่อได้ผู้แทนแล้ว พวกเขาจะทำหน้าที่เป็นผู้ออกกฎหมายต่าง ๆ ในการปกครองบ้านเมืองซึ่งทุกคนในสังคมจะต้องให้ความร่วมมือและปฏิบัติตามในฐานะพลเมือง เมื่อมีสิทธิในการเลือกตั้งทั่วไปแล้วชาวไทยทุกคนทั้งหญิงและชายพึงใช้สิทธิในครั้งนี้อย่างภูมิใจและตระหนักในความสำคัญของสิทธิในการเลือกตั้งที่เป็นมากกว่า "หน้าที่" และตัดสินใจไปใช้สิทธิเพียงเพราะไม่ต้องการเสียสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ

แต่ควรไปใช้สิทธิในฐานะกลไกพื้นฐานในการรับรองสิทธิพลเมือง ในฐานะการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย และในฐานะโอกาสในการเสนอแนะและปรับปรุงนโยบายเพื่อประโยชน์ของผู้คนในสังคมโดยรวม เมื่อคิดได้เช่นนี้การเลือกตั้งจะมีความหมายกับพลเมืองทุกคน และการแสวงหาข่าวสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้สมัครและนโยบายของพรรคการเมืองจะกลายเป็นพันธกิจสำคัญที่พลเมืองทุกคนพึงศึกษาต่อไป เพราะฉะนั้น การลงคะแนนเสียงจึงไม่ใช่เพียงวิธีการที่กลุ่มผู้คนในสังคมจะได้ตัดสินใจเลือกผู้แทนเท่านั้น แต่ภายใต้เป้าหมายใหญ่ในการตัดสินใจเลือกผู้แทนดังกล่าว ยังมีกระบวนการมากมายที่จะร่วมส่งเสริมให้เกิดประชาธิปไตยในวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมได้ กระนั้น สิ่งที่สำคัญคือพวกเราต้องเปลี่ยนมุมมองก่อนว่าการเลือกตั้งไม่ใช่หน้าที่ของ กกต. ผู้สมัคร พรรคการเมืองและสื่อมวลชนในการนำเสนอข่าวเท่านั้น แต่เป็นโอกาสที่พลเมืองทุกคนจะได้แสดงบทบาท แสดงความเห็น เสนอแนะนโยบาย สร้างโอกาสในการต่อรอง

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การทำหน้าที่ของพลเมือง หมายถึง การทำหน้าที่พลเมืองในระบอบประชาธิปไตยจะต้องเป็นผู้ที่มีสำนึก รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ และมีจิตสาธารณะเป็นคุณธรรมประจำใจ โดยพื้นฐานของการเป็นรัฐและสังคมการเลือกผู้แทนเป็นอีกหน้าที่หนึ่งที่จะส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนเพราะการเลือกตั้งเป็นจุดเริ่มต้นของกฎหมายและนโยบาย ส่วนองค์ประกอบให้เกิดการเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยนั้นได้แก่ การที่ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การเคารพสิทธิเสรีภาพ กติกา และกฎหมายที่เป็นธรรม ความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม การปลูกฝังค่านิยมและการมีส่วนร่วมแบบประชาธิปไตย และการยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ โดยมีสื่อซึ่งมาจากผู้ผลิตที่มีความเป็นพลเมืองได้ถ่ายทอดและเผยแพร่ กระตุ้นจิตใต้สำนึก จิตสำนึก และให้มีการแสดงออกด้วยพฤติกรรมที่บ่งบอกถึงความเป็นพลเมือง การเข้าถึงสื่อโซเชียล

2. 2. ด้านความต้องการอรรถประโยชน์ทางการเมือง

สัญญา เคนาภูมิ. (2560 : 73). ได้ทำการวิจัยเรื่อง อิทธิพลของอรรถประโยชน์ทางการเมืองที่ส่งผลต่อการตัดสินใจทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ประเทศไทย. ผลการวิจัยพบว่า อรรถประโยชน์ทางการเมืองเป็นสิ่งเร้าภายนอกที่ปัจเจกบุคคลให้คุณค่าอันเกิดจากกิจกรรมทางการเมืองซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเมือง อธิบายได้ด้วยฐานคติ 4 ทฤษฎี ดังนี้ (1) ทฤษฎีปัจจัยกำหนด ได้แก่ การจัดกลุ่มทางสังคม และกระแสนิยม (2) ทฤษฎีจิตวิทยา ได้แก่ ความผูกพัน และความศรัทธา (3) ทฤษฎีการแลกเปลี่ยน ได้แก่ ความจำเป็นพื้นฐาน ความปลอดภัยในชีวิต การยอมรับนับถือ การได้รับการยกย่อง และการทำตามใจตนเอง และ (4) ทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผล ได้แก่ ความสามารถของนักการเมือง แนวนโยบายของพรรคการเมือง ประสิทธิภาพนโยบาย และ อุดมการณ์ทางการเมือง ส่วนรูปแบบการตัดสินใจทางการเมืองแบบวิถีประชาธิปไตย หมายถึง การเข้าไปมีส่วนในการกระทำใด ๆ ในกิจกรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย จำแนกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ (1) บทบาทผู้สังเกตการณ์ (2) บทบาทผู้มีส่วนร่วม และ (3) บทบาทความเป็นหุ้นส่วน **ชมพู โภทิรัมย์.** (ออนไลน์). กล่าวถึงกลุ่มผลประโยชน์ไว้ว่า กลุ่มผลประโยชน์เป็นการรวมตัวจากกลุ่มสาขาอาชีพเดียวกัน โดยพฤติกรรมแล้วมารวมตัวกันด้วยเหตุผลทาง

เศรษฐกิจหรือด้วยเหตุผลทางการเมือง เมื่อมีจำนวนเพิ่มขึ้นก็จะมีอิทธิพลและอำนาจการต่อรองหรือปกป้องผลประโยชน์ภายในกลุ่มและผลประโยชน์นอกกลุ่มที่เป็นสาธารณะด้วยก็ได้ โดยวิธีการต่าง ๆ แทบจะแยกไม่ออกในลักษณะปกปิดผลประโยชน์เฉพาะกลุ่มแต่เปิดเผยส่วนที่เป็นสาธารณะ แต่เป้าหมายสุดท้ายคือการมีอิทธิพลเหนือนโยบายสาธารณะ “เมื่อใดก็ตามกลุ่มผลประโยชน์เรียกร้องก็เป็นกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองในขณะเดียวกันถ้ามีกิจกรรมในระดับการเมืองก็กลายเป็นการผลักดันทางการเมือง” (Maurice Duverger) โดยปกติแล้วกลุ่มผลประโยชน์ซึ่งทับซ้อนด้วยตัวตนทางการเมืองเกิดจากมีอุดมการณ์และนโยบายที่สอดคล้องกับผลประโยชน์ของกลุ่มตน แล้วเสนอตนเพื่อก้าวสู่อำนาจรัฐ บางครั้งตัวตนทางการเมืองที่ทับซ้อนด้วยเงาของกลุ่มผลประโยชน์บดบัง อาจเคลื่อนไหวไปข้องเกี่ยวกับผลประโยชน์ตนผ่านนัยทางการเมือง ด้วยการผลักดันยกร่างกฎหมายที่เอื้อประโยชน์ตนบ้างหรืออำพรางซ่อนเร้นตัวตนที่แท้ในเชิงนโยบายของรัฐ การก้าวข้ามผลประโยชน์เฉพาะตนสู่อุดมการณ์อันเป็นสาธารณะนั้น จะต้องสลัดตัวตนที่แฝงตัวในผลประโยชน์เฉพาะกลุ่มให้คงอยู่เพียงตัวตนทางการเมืองซึ่งมีความเป็นสากลกว่ากลุ่ม เพราะหากเป็นเช่นที่กล่าวมานี้แม้จะข้องเกี่ยวกับผลประโยชน์ย่อมเป็นประโยชน์ที่สากลมากกว่าประโยชน์ของกลุ่ม อนึ่งกลุ่มผลประโยชน์มักปรากฏในประเทศอุตสาหกรรมที่พัฒนาแล้ว เนื่องจากสมาชิกมีการรวมกลุ่มเป็นสหภาพเพื่อปกป้องสิทธิประโยชน์ การรวมตัวกันจึงเต็มไปด้วยความเข้มด้วยสำนึกในผลประโยชน์ เมื่อบุคคลโดยอิสระแล้วก็คือผลประโยชน์เป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มเช่นพรรคแรงงาน (Labour Party) ของอังกฤษเป็นที่น่าสังเกตในประเทศกำลังพัฒนาการรวมกลุ่มที่หลากหลายขยายลงสู่ฐานรากของสังคมในลักษณะเรียกร้องเพื่อสิทธิประโยชน์แห่งตนยังขาดพลังเพียงพอที่จะขับเคลื่อน หรือพัฒนาเป็นพรรคการเมือง ประเด็นนี้ประชาชนจากฐานรากของสังคมจึงตกเป็นฝ่ายถูกระงับจากกรอบกลุ่มผลประโยชน์อื่นที่เหนือกว่าซึ่งสามารถยึดพื้นที่ทางการเมืองได้ **สัญญา เคนาภูมิ.** (2560). เรื่อง ได้ศึกษาอิทธิพลของพรรคการเมืองที่ส่งผลต่อการตัดสินใจทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่าพรรคการเมืองเป็นสิ่งเร้าภายนอกที่ปัจเจกบุคคลให้คุณค่าอันเกิดจากกิจกรรมทางการเมืองซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเมือง อธิบายได้ด้วยฐานคติ 4 ทฤษฎี ดังนี้ (1) ทฤษฎีปัจจัยกำหนด ได้แก่ การจัดกลุ่มทางสังคม และกระแสนิยม (2) ทฤษฎีจิตวิทยา ได้แก่ ความผูกพัน และความศรัทธา (3) ทฤษฎีการแลกเปลี่ยน ได้แก่ ความจำเป็นพื้นฐาน ความปลอดภัยในชีวิต การยอมรับนับถือการได้รับการยกย่อง และการทำตามใจตนเอง และ (4) ทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผล ได้แก่ ความสามารถของนักการเมือง แนวนโยบายของพรรคการเมือง ประสิทธิภาพนโยบาย และ อุดมการณ์ทางการเมือง ส่วนรูปแบบการตัดสินใจทางการเมืองแบบวิถีประชาธิปไตย หมายถึง การเข้าไปมีส่วนในการกระทำใด ๆ ในกิจกรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย จำแนกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ (1) บทบาทผู้สังเกตการณ์(2) บทบาทผู้มีส่วนร่วม และ (3) บทบาทความเป็นหุ้นส่วน สำหรับการเข้าถึงพรรคการเมืองเพื่อประกอบการตัดสินใจทางการเมืองของประชาชนเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ (1) พรรคการเมืองฐานคติทฤษฎีปัจจัยกำหนด (2) พรรคการเมืองฐานคติทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผล (3) พรรคการเมืองฐานคติทฤษฎีจิตวิทยา และ (4)

อรรถประโยชน์ฐานคติทฤษฎีการแลกเปลี่ยน **สัญญา เคนาภูมิ**. (2560:52). อธิบายการพฤติกรรมตัดสินใจทางการเมืองไว้ว่า พฤติกรรมการตัดสินใจของมนุษย์จึงขึ้นอยู่กับความเห็นแก่ตัวเป็นฐานคติเบื้องต้น โดยมักจะคำนึงประโยชน์ที่ตนจะได้รับสูงสุดเรียกว่า อรรถประโยชน์ กล่าวคือมนุษย์ย่อมจะตัดสินใจเลือกสิ่งที่มีค่าสูงสุดจากบรรดาสิ่งที่มีอยู่เสมอ เฉกเช่นเดียวกันในทางการเมืองเป็นเรื่องของการตีราคาคุณค่าและการยอมรับในคุณค่าที่เกิดจากกิจกรรมทางการเมือง ซึ่งอธิบายด้วย 4 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีปัจจัยกำหนด ทฤษฎีการแลกเปลี่ยน ทฤษฎีจิตวิทยา และทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผล โดยแต่ละทฤษฎีได้อธิบายคุณค่าทางการเมืองที่แตกต่างกันออกไปเรียกว่า “อรรถประโยชน์ทางการเมือง” หมายถึง ปัจจัยสิ่งเร้าที่ส่งผลต่อการตัดสินใจทางการเมืองในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง โดยไม่ว่าการตัดสินใจทางการเมืองของตัวแสดงทางการเมืองใด ๆ ก็ตาม ย่อมขึ้นอยู่กับประโยชน์สูงสุดที่เขาได้รับหรือคาดว่าจะได้รับ การเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยมากขึ้น ทำให้ประชาชนพลเมืองได้หันมาสนใจในเรื่องการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุที่ประชาชนได้รับอรรถประโยชน์สูงสุดจากการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย หรือที่เรียกอีกประการหนึ่งว่า “ประชาธิปไตยกันได” **สนุก สิงห์มาตรและสัญญา เคนาภูมิ, 2558 : 93)**

สรุปได้ว่า ความต้องการอรรถประโยชน์ทางการเมือง หมายถึง การที่ประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นมีความต้องการผลประโยชน์ต่าง ๆ ในการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในแต่ละครั้งว่าจะเลือกแบบใด ผู้สมัครคนใดหรือเลือกจากพรรคการเมืองใดและมักจะคำนึงประโยชน์ที่ตนจะได้รับสูงสุดโดยมีอิทธิพลจากพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกซึ่งอธิบายได้ด้วยฐานคติ 4 ทฤษฎี ดังนี้ (1) ทฤษฎีปัจจัยกำหนด (2) ทฤษฎีจิตวิทยา (3) ทฤษฎีการแลกเปลี่ยน และ (4) ทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผล ส่วนรูปแบบการตัดสินใจทางการเมืองแบบวิถีประชาธิปไตย หมายถึง การเข้าไปมีส่วนในการกระทำใด ๆ ในกิจกรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย จำแนกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ (1) บทบาทผู้สังเกตการณ์ (2) บทบาทผู้มีส่วนร่วม และ (3) บทบาทความเป็นหุ้นส่วน

3. ด้านความต้องการต่อต้านหรือเปลี่ยนแปลงรัฐบาล

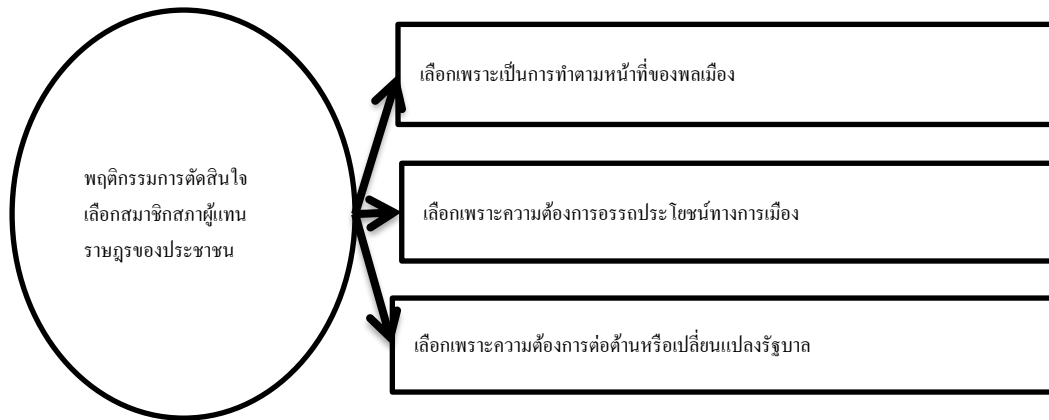
ในเรื่องการแสดงการต่อต้านรัฐบาลนั้นมีนักวิชาการได้ให้คำนิยามหรือคำอธิบายไว้ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

อรุณ รักรธรรม (2525:233) ได้ให้ความเห็นว่า การเปลี่ยนแปลง เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ในองค์กรต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นของรัฐหรือเอกชน เนื่องจากโลกมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวิทยาการต่าง ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ จะส่งผลกระทบต่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นภายในองค์กร เพื่อปรับปรุงให้ธุรกิจเหล่านั้นสามารถอยู่รอดและแสวงหากำไรต่อไปในอนาคตได้ เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงในองค์กรย่อมจะต้องมีผลกระทบต่อบุคคลต่าง ๆ ที่ทำงานเกี่ยวข้องอยู่ในองค์กรด้วย ซึ่งถ้าการเปลี่ยนแปลงนั้นทำให้พวกเขาต้องสูญเสียบางสิ่งบางอย่างที่เคยได้รับ ต่อต้านการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจะมีผลมาน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับสาเหตุและความสามารถของผู้บริหารที่จะเลือกวิถีทางที่ดีที่สุด เพื่อจัดการกับการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงในแต่ละสถานการณ์ได้ดีเพียงใด **สมยศ นาวิการ (2538:332)** ได้กล่าวถึงอุปสรรคสำคัญของการ

ใช้นโยบายเป้าหมาย หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ คือ การต่อต้านการเปลี่ยนแปลงของสมาชิกขององค์กร โดยแหล่งที่มาของการต่อต้าน การเปลี่ยนแปลง มาจากความไม่แน่นอนของผลกระทบของการเปลี่ยนแปลง ความไม่เต็มใจ เสียผลประโยชน์ที่มีอยู่ และการรับรู้ถึงจุดอ่อนของข้อเสนอของการเปลี่ยนแปลง **วันชัย วัฒนศัพท์** (2547 ก:16) ให้ความหมายไว้ว่า ความไม่ลงรอยกันหรือสภาวะ ที่ไม่เห็นพ้องต้องกัน หรือความเป็นปฏิปักษ์ ระหว่างบุคคลหรือกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป โดยมีสาเหตุมาจากวัตถุประสงค์ที่ไม่สามารถเข้ากันได้ ความไม่ลงรอยกันทางด้านความต้องการ ความปรารถนา ค่านิยม ความเชื่อ และทัศนคติ

โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้สึกไม่แน่นอนเป็นสาเหตุใหญ่ที่ทำให้บุคคลเกิดการต่อต้าน (Griffin, 1987 ; George M. & Jones R. 1996) ความรู้สึกไม่แน่นอนเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ทุกคนซึ่งเป็นผลจากการที่บุคคลประสบกับเหตุการณ์ที่แปลกใหม่ไม่คุ้นเคย และไม่สามารถทำนายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคตได้ (Lazaru and Folkman, 1984) ความไม่แน่นอนขององค์กรทำให้พนักงานเกิด ความไม่พอใจและรู้สึกเกิดความไม่มั่นคงในการทำงาน (คณิน บุญสุวรรณ, 2542) ซึ่งความรู้สึก ไม่แน่นอนจะนำไปสู่การต่อต้านการเปลี่ยนแปลงต่อไปได้ ความรู้สึกไม่แน่นอน หมายถึง การกระทำลงไปในสถานการณ์ที่ผู้กระทำไม่รู้เลยว่า จะมีผลอะไรตามมาบ้างจากการกระทำนั้น ประสิทธิภาพในอดีตก็ไม่มีหรือพอที่จะ คาดเดาได้ว่า ผลการกระทำนั้นเป็นอย่างไร (ชาย โพรธิสिता, 2538) Chistman (1991) กล่าวว่าความไม่แน่นอนเป็นผลมาจากการประเมินสภาพการณ์ ที่ไม่ชัดเจน ขาดแนวทางในการประเมิน ไม่คุ้นเคยเกิดความขัดแย้งกันมากเกินไปที่จะรับรู้และเดาผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นได้ การที่คนเราไม่สามารถคาดคะเนได้ว่าการเลือกทางเลือกอย่างใดอย่างหนึ่งแล้วผลลัพธ์จะเกิดขึ้นในรูปใด ภาวะของความไม่แน่นอนย่อมเกิดขึ้น (ลมยศ นาวิการ, 2522) และเกิดจากการเปลี่ยนแปลงที่ไม่ตอบสนองกับผู้ที่มีไม่เห็นด้วยทำให้เกิดการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงขึ้นมา สรุปได้ว่า ความต้องการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล คือ ความไม่ลงรอยกันหรือสภาวะที่ไม่เห็นพ้องต้องกันหรือความเป็นปฏิปักษ์ระหว่างบุคคลหรือกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป โดยมีสาเหตุมาจากวัตถุประสงค์ของกระบวนการตลอดจนผลของการเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ ไม่สามารถเข้ากันได้ กล่าวสูญเสียสถานะความมั่นคง อำนาจ ความไม่เต็มใจ เสียผลประโยชน์ที่มีอยู่ รวมไปถึงความต้องการที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลจากการเลือกตั้ง และไม่ต้องการให้สมาชิกพรรคการเมืองที่จะเลือกเข้าทำหน้าที่เป็นรัฐบาลนั่นเอง

จากการรวบรวมแนวคิดที่เกี่ยวข้อง พบว่า พฤติกรรมการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนกลุ่มจังหวัดราชธานีเจริญศรีโสธร ทั้ง 3 ปัจจัยหลัก คือ 1) เลือกเพราะเป็นการทำตามหน้าที่ของพลเมือง 2). เลือกเพราะความต้องการอรรถประโยชน์ทางการเมือง 3). เลือกเพราะความต้องการต่อต้านหรือเปลี่ยนแปลงรัฐบาล สามารถนำมาเขียนเป็น กรอบแนวคิด ดังแผนภาพที่ 1

จากแผนภาพที่ 1 พฤติกรรมที่ตัดสนใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน
กลุ่มจังหวัดราชธานีเจริญศรีโสธร

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง รูปแบบพฤติกรรมที่ตัดสนใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน กลุ่มจังหวัดราชธานีเจริญศรีโสธร ผู้วิจัยได้พบประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

7.1 ระดับพฤติกรรมที่ตัดสนใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน ประชาชนกลุ่มจังหวัดราชธานีเจริญศรีโสธร มีระดับพฤติกรรมทางการเมืองโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านและเมื่อเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ อันดับแรก คือ ด้านการทำตามหน้าที่ของพลเมือง รองลงมาคือด้านความต้องการรอรลประโยชน์ทางการเมือง ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความต้องการต่อต้านหรือเปลี่ยนแปลงรัฐบาล ที่เป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า ประชาชนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดมีความตื่นตัวต่อการเลือกตั้งในครั้งนี้เป็นอย่างมาก อาจเป็นเพราะประเทศไทยไม่ได้จัดการเลือกตั้งระดับประเทศหรือเลือกตั้ง ส.ส.มาเป็นระยะเวลานาน จึงทำให้คนตื่นตัวกับการเลือกตั้งครั้งนี้เป็นอย่างมากส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมที่ตัดสนใจเลือกตั้งที่ออกมาอยู่ในระดับมากทุกด้านนั่นเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิติรัตน์ ชวรัตน์สกุลกิจ (2557 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : ศึกษากรณี ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : ศึกษากรณีประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจังหวัดเชียงใหม่อยู่ในระดับมาก ในด้านตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง รองลงมาคือ ด้านพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัด และด้านการรณรงค์การหาเสียงเลือกตั้ง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจพร อาจวิชัย (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดมหาสารคาม : ศึกษากรณีการเลือกตั้งทั่วไป วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557 ผล

การศึกษาพบว่า มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด ด้านนโยบายเลือกตั้ง ด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ด้านบริบททางการเมือง และด้านวิธีการหาเสียงเลือกตั้งตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

5.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

5.1.1 จากผลของการวิจัย พบว่า พฤติกรรมการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนกลุ่มจังหวัดราชธานีเจริญศรีโสธร ทั้ง 3 ปัจจัยหลัก คือ 1) เลือกเพราะเป็นการทำตามหน้าที่ของพลเมือง 2) เลือกเพราะความต้องการอรรถประโยชน์ทางการเมือง 3) เลือกเพราะความต้องการต่อต้านหรือเปลี่ยนแปลงรัฐบาล พฤติกรรมการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนกลุ่มจังหวัดราชธานีเจริญศรีโสธรนี้ควรเสนอให้หน่วยงานองค์การที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ องค์กรอิสระที่เกี่ยวกับการเมือง เช่น คณะกรรมการการเลือกตั้ง หน่วยงานระดับกลาง ระดับภูมิภาคของรัฐ สถาบันการศึกษา พรรคการเมือง กลุ่มการเมือง หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำผลการวิจัยดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาพฤติกรรมทางการเมืองหรือการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศได้ ผลการวิจัยทำให้ค้นพบรูปแบบที่เหมาะสมระดับมากที่สุด

5.1.2.2 กรอบแนวคิดพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนกลุ่มจังหวัดราชธานีเจริญศรีโสธรที่ได้จากการวิจัยนี้เป็นรูปแบบที่ที่จะพัฒนาพฤติกรรมทางการเมืองหรือการมีส่วนร่วมของประชาชนในประเทศพร้อมทั้งจะเป็นรูปแบบที่นำไปใช้ได้ในทางปฏิบัติจริง คุ่มค่า และเหมาะสม ผู้ดำเนินการโครงการพัฒนาศักยภาพ การแสดงออกทางการเมืองของประชาชนให้เข้าใจเพื่อนำไปดำเนินการได้อย่างคุ่มค่า

5.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือในกลุ่มจังหวัดอื่นๆเพิ่มเติมอีก

5.2.2 ควรศึกษาวิจัยรูปแบบพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

5.2.3 ควรศึกษาวิจัยรูปแบบพัฒนาพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนพฤติกรรมทางการเมืองของเยาวชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

5.2.4 ควรศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการแสดงออกทางการเมืองของประชาชนในภาคอื่น ๆ ของประเทศด้วย

เอกสารอ้างอิง

- คณิน บุญสุวรรณ, 2542). คู่มืออ่านรัฐธรรมนูญฉบับใหม่. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อมรินทร์
- จักรพันธ์ วงษ์บุรณาวาทย์ (2543). การบริหารราชการไทย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. คณะสังคมศาสตร์.
ภาควิชารัฐศาสตร์
- จาวรรรณ แก้วมะโน. (2562). การสร้างสำนักพลเมือง. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- จิระโชค (บรรพต) วีระชัยและคณะ. (2538). รัฐศาสตร์ทั่วไป. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ชมพู่ โกติรัมย์. (ออนไลน์ ชมพู่ โกติรัมย์. (ออนไลน์). กลุ่มผลประโยชน์ในพรรคความท้าทายรัฐบาล. ที่มา:
Chompoo.go@spu.ac.th สืบค้นเมื่อ 26 กันยายน 2562
- ชาย โปธิสิตา. (2550). ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ(พิมพ์ครั้งที่3). กรุงเทพฯ: อมรินทร์
- ฐปนรรต พรหมอินทร์ (2549). การเมืองภาคประชาชนกับประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของไทศึกษา กรณี
องค์กรพัฒนาเอกชน”. สาขาวิชารัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประจักษ์ ก้องกีรติ.2548). การเมืองวัฒนธรรมของนักศึกษาและปัญญาชนก่อน 14 ตุลาฯ. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปรัชญา ชมนาเสียว. (2559). ระบบสารสนเทศทางการบริหาร. หน่วยที่ 13. ชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการ
การบริหาร. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชพริ้นต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด
(มหาชน).
- พิกุล มีมานะ และ สนุก สิงห์มาตร. (2561). ประชาธิปไตย Thailand ๔.๐ ความมั่นคงของชาติพันธุ์อีสาน.
การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษาระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ครั้งที่
ที่ 3. 11 – 12 มกราคม 2561
- ราชอาณาจักรไทย. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2560). ที่มา:
<https://th.wikisource.org/wiki>
- ลมยศ นาวิการ, 2522. การพัฒนาองค์การและการจูงใจ. กรุงเทพฯ: ดวงกมล.
- วันชัย วัฒนศัพท์ (2544) แปลและเรียบเรียง. คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจของชุมชน. พิมพ์
ครั้งที่ 3. ขอนแก่น: ศิริภัณฑ์ ออฟเซ็ท.
- วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวัน (2548). วัฒนธรรมทางการเมืองกับพฤติกรรมทางการเมืองไทย” ใน เอกสารการสอนชุด
วิชาการเมืองการปกครองไทย หน่วยที่ 11 หน้า 1 - 36 นนทบุรีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
สาขาวิชารัฐศาสตร์
- สถาบันพระปกเกล้า. (2559 สถาบันพระปกเกล้า. (2559 : 11). พลเมืองในระบอบประชาธิปไตย. เชียงใหม่.
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
- สถาบันพระปกเกล้า.(ออนไลน์: 22). 1 ศตวรรษการปฏิรูปการเมือง : ผลงานปัญหา และอุปสรรค.วิทยาลัยการ
เมืองการปกครอง" ที่มา :http://kpi.ac.th/media/pdf/M10_93.pdf สืบค้นเมื่อ 2 ก.พ. 2563

- สนุก สิงห์มาตร และ สัญญา เคนาภูมิ. (2558). ประชาธิปไตยกินได้ : ของจริงหรือแค่วาทกรรมการเมือง.
วารสารวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ปีที่ 2 ฉบับที่ 2(4)
เดือน กุมภาพันธ์. 2558
- สมยศ นาวิการ (2538 สมยศ นาวิการ . (2538). การบริหาร. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า
สัญญา เคนาภูมิ. (2559: 91). การตัดสินใจทางการเมืองแบบวิถีประชาธิปไตย : แนวคิดและรูปแบบลักษณะ.
วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์,
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 33 (2) พ.ศ. - ส.ศ. 2559
- สัญญา เคนาภูมิ. (2560 สัญญา เคนาภูมิ. (2560). อิทธิพลของอรรถประโยชน์ทางการเมืองที่ส่งผลต่อการ
ตัดสินใจทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง
ประเทศไทย. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2560)
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, (2558).
แนวโน้มเศรษฐกิจ เงินเฟ้อและการดำเนินงานนโยบายการเงิน, รายงานนโยบายการเงิน ธันวาคม 2558.
[สืบค้นเมื่อ 1 กันยายน 2558]. ที่มา: https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/MonetPolicyComittee/MPR/DocLib/Chapter1_December2558_GTH58.pdf สืบค้นเมื่อ 1
ธันวาคม 2562]
- อมร รักษาสัตย์. (2537). ประชาธิปไตยยุคหลังภัย. กรุงเทพฯ : สมาคมรัฐศาสตร์แห่งประเทศไทย.
อรุณ รักธรรม (2525). หลักมนุษยสัมพันธ์กับการบริหาร. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- Lazarus, R. and Folkman, S. (1984). Stress, appraisal, and coping. New York : Springer Publishing
Company.